КҮЛДӘК КЕЙҘЕМ АҪЫЛ БИҘӘКЛЕ

ЭЙ КЕРӘШЕНЕМ, ҠАРЫНДАШЫМ МИНЕҢ-

ХАЛҠЫМДЫҢ БЕР АҪЫЛ БИҘӘГЕ...

ЭҘЛӘНЕҮ ЭШЕНЕҢ МАҠСАТЫ ҺӘМ БУРЫСЫ

- **Маҡсат:**

1.Кемдәр улар керәшендәр?

2.Халҡыбыҙҙың милли кейемдәре тураһында белемемде тәрәнәйтеү.

3.Уны бүтән төбәктәге милли кейемдәре менән сағыштырыу,айырмаһын табыу,асыҡлау.

- **Бурыс:**

1.Милли төбәк традицияларын,культураһын яратырға,һаҡларға өйрәнеү.

2.Көндәлек тормошта милли йолаларҙы, байрамдарҙы иҫтә тоторға.

ТЕМАНЫ АСЫҠЛАУ

Теманың **актуаллеге** керәшен халҡының байрамдарын,йолаларын онотмау, милли кейемдәренә ҡыҙыҡһыныу уятыу.

Өйрәнеү объекты:

керәшен халҡының милли кейемдәре.

Эҙләнеү предметы:кейем,уның айырмаһы,халыҡ ижадында кейемдәрҙең урыны.

Эҙләнеү эшебеҙҙең гипотезаһы : хәҙерге ваҡытта ла керәшен халыҡ кейеме актуаллеген юғалтмай.

Эш барышында түбәндәге **эҙләнеү-тикшеренеү алымдарын** ҡулландыҡ:

1)аңлатмалы,мифологик һүҙлектәргә,синонимдар һүҙлегенә байҡау яһау;

2)кейемдең халыҡ ижадында ҡулланылышын тикшереү;

3) йәштәштәр менән боронғо һәм хәҙерге кейемдәрҙе сағыштырыу.

МИНЕҢ ИЖАДИ ҒАИЛӘМ

Атай-әсәйем ижади кешеләр,әбейем менән бабайым да моң һөйөүсе кешеләр. Бәләкәйҙән үк ошоно күреп үҫкәс, йыр-моңға, уйын-бейеүгә битараф

ҡала алмайым. Бигерәк

тә үҙебеҙҙең

керәшен халыҡ

йырҙарын, бейеүҙәрен

ысын йөрәгемдән

башҡарам.

БЕРЕНСЕ АҘЫМДАРЫМ

Миңә 4 йәш булғанда, беренсе тапҡыр оло сәхнәгә сыҡтым. Ә инде 3-сө синыфта уҡығанда Өфө ҡалаһында

үткәрелгән “Байыҡ”

бейеү конкурсында

керәшен халҡының

“Зиләйлүк” бейеүе менән

призлы урын яуланым.

РЕГИОН- АРА ТРОЙСЫН ФЕСТИВАЛЕНДӘ КЕРӘШЕН ФОЛЬКЛОР КОЛЛЕКТИВТАРЫ КОНКУРСЫНДА ЕҢЕҮСЕ

КЕРӘШЕНДӘР –ГӨЛЛӘМӘНЕҢ БЕР СӘСКӘҺЕ

Керәшендәр – бөгөнгө көндә татар милләтенең ҙур бер төркөмөн тәшкил итә. Улар компактлы рәүештә Ҡазан ҡалаһы,Силәбе өлкәhe,Чистай, Минзәлә районддарында йәшәй.Ә үҙебеҙҙең Баҡалы районында Иҫке Әзмей, Яңы Балыҡлы, Иҫке Маты,Үмәр, Яңы Илек, Бозор, Утар, Шарашлы,Ҡорсай ауылдарын керәшен халҡы тәшкил итә. Иҫке Әзмей ауылында керәшендәр 51%,татарҙар 39%,

ә ҡалған 10%ты башҡа милләт вәкилдәре (башҡорт,сыуаш,урыҫ,марый,удмурт).

КЕРӘШЕНДӘРҘЕҢ БАШ КЕЙЕМДӘРЕ

Әбейемдән керәшен халҡының кейемдәр тарихын да, ғөрөф-ғәҙәттәрен дә өйрәндем. Бөгөнгө эҙләнеү эшемдә күлдәктәр һәм сүрәкәнең элеккеге һәм яңыртылған формаларының айырмаһын һәм оҡшашлыҡтарын күрһәтеп үтәм.

БИҘӘНЕҮ ӘЙБЕРҘӘРЕ

Балдаҡ
Йөҙөк
Беләҙек
Алҡа
Сулпы
Сәс тәңкәһе

КҮЛДӘК КЕЙҘЕМ АҪЫЛ БИҘӘКЛЕ...

Керәшендәрҙең береһенән-береһе матурыраҡ боронғо кейемдәре,тәңкәле ҡалпаҡтары, хәситәләре,һөлгөләре һәм башҡа бик күп кейемдәре бар.

ТӨРЛӨ-ТӨРЛӨ КҮЛДӘКТӘР ҺӘМ БИҘӘКТӘР

Ҡайһы бер төбәктәрҙә ҡара йәки зәңгәр хәтфәгә сигеп, осона суҡ тағып эшләнгән ҡалпаҡтарҙы һәм уҡа сасаҡтарҙы күрергә мөмкин. Мәҫәлән: беҙҙең районыбыҙҙағы Үмәр ауылындағы керәшен милли кейемдәрендә беҙҙең ауыл милли кейемдәре менән сағыштырғанда айырмалар күп түгел,ләкин бар.

КЕЙЕМДӘРҘЕ ТӨРЛӨ САРАЛА КЕЙӘЛӘР

Үмәр халҡының милли баш кейемдәрен генә алайыҡ,улар һөлгө һымаҡ итеп һуғылған туҡыманы баш кейеме итеп ҡулланғандар,ә муйынға мәрйәндәр менән сигелеп,тәңкәләр теҙеп эшләнгән тамаҡса

кейгәндәр.

ТЫУЫМ ЙОНДОҘОНА ӘҘЕРЛЕК

Беҙҙең ауылда икенсерәк итеп эшләнгән.Улар баш кейемен айырым эшләгәндәр.Маңлайҙан уҡ ҡаплап,төрлө биҙәктәр менән сигеп эшләнгән сүрәкә кескәй генә туҡымаға тоташҡан. Тик уны яулыҡтан башҡа киймәгәндәр. Уның өҫтөнән биҙәкләп эшләнгән яулыҡ бәйләгәндәр. Өҫ кейемдә-ре үҙенсәрәк булһа ла, барлыҡ керәшендәрҙең күлдәктәре шаҡмаҡлы туҡыманан тегелгән.

ТӨРЛӨ БАЙРАМДАР

Аҡ киндерҙән халат һымаҡ итеп тегелгән кейем чуба тип атала, уны күберәк төрлө йолаларҙы үтәгән ваҡытта кейгәндәр. Мәҫәлән: ҡыр келәүендә бәрмәнсек, чүк бутҡалары бешереүселәр чуба кейеп бешерергә тейеш булған.

БАҠАЛЫ КЕРӘШЕНДӘРЕ

ЙОМҒАҠЛАУ

Хәҙерге көндәрҙә боронғо кейемдәр әҙәйеп,туҙып бара. Шуға күрә беҙ, хәҙерге быуын балалары, был ҡомартҡыларҙы,әбейҙәрҙең иҫтәлеге итеп, ҡәҙерләп һаҡларға тейешбеҙ.

БАЛАЛАР ФОЛЬКЛОР АНСАМБЛЕ “ЧӘЖЕКӘЙ”

(Я женюсь!)
2016
ГОРЬКИЙ